

ПРОГРАМА
розвитку кафедри релігієзнавства
філософського факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

1. Обґрунтування необхідності створення програми розвитку кафедри релігієзнавства

Обґрунтування необхідності створення програми обумовлене, по-перше, давніми традиціями філософсько-богословських студій в Університеті Св. Володимира; по-друге, створенням першої у Радянському Союзі кафедри історії та теорії атеїзму (15 вересня 1959 р.), яка стала методичним та науковим координатором для аналогічних кафедр усіх вузів республіки; по-третє, необхідністю корегування програм, стратегічних завдань відділення релігієзнавства (створене в 1998р.) відповідно до вимог сучасного науково-освітнього процесу.

2. Прогноз тенденцій /змін/ кафедри

Тенденції розвитку кафедри та плановані зміни представляють розширення усіх напрямків діяльності кафедри як структурного підрозділу класичного університету дослідницького типу відповідно до програми розвитку факультету й університету.

3. Концепція розвитку кафедри

Концепція розвитку кафедри включає наступні взаємообумовлені стратегії, що визначають її цілі, принципи і пріоритети діяльності: особистісно-професійну, сутність якої полягає в тому, що тільки потужний особистісно-професійний потенціал викладачів спроможний сформулювати аналогічний та ще більш кваліфікований потенціал майбутніх фахівців; креативно-евристичну, що виявляється у постійному творчому пошуку шляхів вдосконалення професійної підготовки фахівців з проблем релігієзнавства; різновекторну взаємодію і співробітництво (в межах кафедри, факультету, університету, на всеукраїнському та міжнародному рівнях).

4. Призначення, мета і завдання розвитку кафедри ґрунтується на розвитку релігієзнавчої освіти, поширенню релігієзнавчих знань, задоволенні зростаючого попиту українського суспільства на підготовку фахівців вищої кваліфікації в галузі релігієзнавства, що володіють теоретичними знаннями й практичним умінням їх ефективно застосовувати, мають лідерські та високі моральні якості, є конкурентоздатними на ринку праці.

5. Пріоритетні напрямки роботи кафедри

У сфері навчальної і навчально-методичної роботи пріоритетним є забезпечення високої якості освіти і наукових досліджень, виховання студентів та аспірантів на основі єдності навчального та виховного процесів.

До пріоритетних напрямків роботи кафедри належать:

- постійне оновлення програм навчальних дисциплін з урахуванням сучасних вимог й актуальності, удосконалення змісту робочих навчальних планів, базових курсів з урахуванням професійної спрямованості їх викладання. Зміст та структура дисциплін кафедри повинні враховувати специфіку майбутнього фаху, результати наукових досліджень у цій галузі діяльності, а також державні нормативно-правові документи та нормативи МОН України;

- адаптування програм навчальних дисциплін до європейського та світового освітнього простору;

- підготовка до видання підручників з релігієзнавчих навчальних дисциплін, наукових монографій;

- підготовка бакалаврських, магістерських кваліфікаційних робіт;

- підготовка через аспірантуру та докторантуру наукових кадрів як для відділення релігієзнавства та філософського факультету, так і для інших вищих навчальних закладів України;

- надання допомоги випускникам відділення релігієзнавства у працевлаштуванні, здійснення та підтримка зв'язку з випускниками кафедри.

6. Основні механізми реалізації програми розвитку кафедри

6.1. Структура організації навчально-виховної роботи

У галузі навчально-виховної роботи кафедра планує здійснити наступні заходи:

- підготовка навчальних планів, орієнтованих на сучасні запити освітнього процесу, на формування знань та вмінь при вирішенні професійних завдань, при розробці державно-правових документів щодо релігії та церкви;

- вивчення, узагальнення та поширення досвіду роботи кращих викладачів, надання допомоги молодим викладачам в оволодінні педагогічною майстерністю; розробка, здійснення заходів щодо використання сучасних технічних засобів та інформаційних освітніх технологій;

- сприяння розвитку студентського самоврядування, надання допомоги студентам у вирішенні всіх питань щодо умов навчання, побуту у гуртожитках, працевлаштування, студентської творчості, фізкультури, спорту.

6.2. Структура організації науково-дослідного процесу, наукова робота кафедри зі студентами; міжнародні наукові зв'язки

Науково-дослідний процес включає:

- проведення науково-дослідної роботи відповідно до тематичних планів, організація та керівництво науково-дослідною роботою студентів; обговорення та впровадження результатів цих робіт у практику; рекомендації для опублікування студентських наукових робіт; залучення студентів до проведення релігієзнавчої експертизи нових релігійних рухів;

- залучення до системи науково-дослідної діяльності найбільш активних студентів, аспірантів, магістрантів, включення студентських, аспірантських колективів до роботи з підготовки грантів, участь студентів, аспірантів, магістрантів у реалізації довгострокових наукових проектів;

- здійснення науково-дослідної роботи у межах наукової теми факультету, залучення якомога більше студентів до виступів на «Днях науки» філософського факультету.

- проведення комплексу заходів, приурочених до 55-ої річниці кафедри:

- a) спільно з аспірантами опрацювання архівних матеріалів щодо створення, формування кафедри;

- b) налагодження зв'язків з випускниками кафедри;

- c) видання друком збірника матеріалів «Кафедри релігієзнавства-55: історія, сучасність та перспективи»;

- d) проведення круглого столу на тему: «Видатні постаті та ідеї вітчизняного релігієзнавства».(До 55-ої річниці заснування кафедри історії та теорії атеїзму (релігієзнавства) (квітень, 2014р.)

- започаткування на базі кафедри постійно діючого міждисциплінарного наукового семінару «Конфесійно-практичне релігієзнавство в сучасному соціокультурному просторі України».

Міжнародні наукові зв'язки кафедри:

- інтеграція кафедри у світовий філософський та релігієзнавчий простір, підтримка і розвиток відносин з міжнародними релігієзнавчими центрами;

- участь у міжнародних освітніх програмах і проектах, підготовка проектів до участі у міжнародних конкурсах на отримання грантів, наукове стажування, запрошення провідних науковців;

- участь у міжнародних конференціях, проведення міжкафедральних наукових семінарів;

- співпраця викладачів кафедри з дослідниками українських та закордонних університетів, наукових установ.

6.3. Підготовка професорсько-викладацького складу

На кафедрі філософії працює 14 викладачів, з них 5 докторів філософських наук, 9 кандидатів філософських наук, 5 викладачів мають вчене звання доцента. Всі науково-педагогічні працівники кафедри викладають дисципліни згідно зі своїми спеціальностями та кваліфікаціями. У докторантурі кафедри навчається 1 докторант, в аспірантурі – 13 аспірантів. Підготовка професорсько-викладацького

складу спрямована на здобуття наукових ступенів і присудження вчених звань, підготовку асистентів із аспірантів кафедри.

6.4. Перспективний план навчальних і наукових публікацій

1. Кафедра планує оновлене видання навчально-методичних комплексів усіх навчальних дисциплін, які читаються викладачами кафедри.

2. У планах кафедри:

- 2013-2016 рр. - видання підручників «Історія релігій у 6-ти томах», «Психологія релігії», «Філософія релігії», «Релігієзнавчого словника»;
- видання збірника наукових праць «Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник» (2014р.) із передбачуваною періодичністю випуску 2 – 4 номери на рік;
- оновлення Web-сторінки кафедри та розміщення на ній електронних варіантів навчальних програм;
- проведення республіканської олімпіади з релігієзнавства (березень 2014р.).

7. Основні умови успішного здійснення програми

Запропонована програма може бути успішно реалізована завдяки співпраці студентів, аспірантів, докторантів із викладачами кафедри в межах головних напрямків і програм діяльності філософського факультету та університету.

Програму розвитку підготував доктор філософських наук, професор, в.о. завідувача кафедри релігієзнавства Є. А. Харьковченко.

Обговорена та прийнята за основу рішенням кафедри (витяг із протоколу засідання кафедри № 5 від 18 грудня 2013 р.)